

sorun özellikle cinsiyet ayrımının (eril/dişil kavramının) belirgin olduğu dillere Türkçeden çeviri yapılması sırasında ortaya çıkmaktadır. Özellikle öz Türkçe ve Farsça isimlerde bu sorun daha fazla göze çarpmaktadır. Öte yandan, bir yabancı Türkçe isimlerin anlamlarına hakim olduktan sonra görecektir ki bu isimler cinsiyetlere toplumsal olarak yüklenen roller ve vasıflarla paralellik göstermektedir. Örneğin erkek ismi Yiğit bir erkeklik vasfı olarak ya da kadın ismi Narin bir kadınlık vasfı olarak bu isimlere tipik birer örnek teşkil ederler. Bu çalışmada özel isimler cinsiyet perspektifi bakımından değerlendirilecektir.

MANİSA İLİNDE YERLEŞİK ‘BALKAN GÖÇMENLERİ’ AĞIZLARINDA FİİL ÇEKİMLERİ İLE İSİMLERE GETİRİLEN “ -çi, -ci, -cu ; -çik; -sı,-si, -su; -sım,-sim,-süm; -sık,-sik, -suk, -sıg,-sig; -zık; -go ” EKLERİ VE YAPISI ÜZERİNE

Senem AKYOL

Celal Bayar Üniversitesi, Manisa / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Manisa, Balkan göçmenleri, ağız, pekiştirme ekleri.

ÖZET

Manisa’da yerleşik Makedonya, Kosova ve Bulgaristan göçmen ağızlarıyla ilgili derleme çalışmalarımız esnasında hem fiiller hem de isimlerle kullanılabilen birtakım eklerle karşılaştık. Bu ekler, Sarıova, Köprülü, Usturmica’da ‘-çi, -ci/-cu’; Sarıova’da ‘çik’; Koçana, Köprülü, Debre, Usturmica, Sarıova’da ‘sı/si,-su’; Debre, Radoviş, Koçana, Köprülü, Manastır, Sarıova, Usturmica’da ‘-sık/-sik, -suk, -sıg/sig’; Köprülü’de ‘-zık’; Kosova-Prizren’de ‘-sık’; Kırcaali’de ‘-sım/-sim/-süm;-sık’; Koçana’da ‘-go’ şekilleriyle fiil çekimlerinden sonra yaygın olarak kullanıldığı gibi ayrıca Debre, Koçana, Radoviş, Köprülü’de ‘-çi, -çu’; Koçana, Köprülü’de ‘-sı/-si’ ve Bulgaristan-Şumnu ile Omurtag’ta ‘-si’; Sarıova, Koçana’da ‘-sık,-sig’; Koçana’da ‘-go’ biçimleriyle isimlerden sonra da geniş bir kullanım alanına sahiptir. Batı Rumeli ağızlarında 1. çokluk şahısta -sık/-suk eklerinin yaygın olarak kullanıldığını literatür taramalarımızdan biliyoruz. Biz de Manisa Balkan göçmeni ağızlarında bu yaygın kullanımın şahidi olduk ve ilaveten Bulgaristan-Kırcaali’de duyulan geçmiş zamanın 1.teklik şahsında ‘-sım,-sim,-süm’ eklerinin kullanıldığını tespit ettik. Köprülü-Köseler’de gördüğümüz

1.çokluk şahıstaki -sık/-sı nöbetleşe kullanımı ilginçti ve çalışmalarımız ilerledikçe 2.- 3. şahıslarda da farklı şekillerin olduğunu gördük. Bu şekilleri, 2.teklik şahıs için, şimdiki zamanda -sı/-si(< -sın/-sin), geniş zamanda -si (< -sin); 2.çokluk şahıs için şimdiki zamanda -sını(< -sınız) ; 3. teklik şahıs emir çekiminde ise -sı /-su (< -sın / -sun) biçiminde sıralayabiliriz. Literatür taramalarımızın ('-sık; -sım' ekleri dışında) bulduğumuz diğer ekler için aynı derecede cömert davrandığını söyleyemiyoruz. Bahis konusu ekler, haber kiplerinin 1. teklik şahsında '-çi; -si', 3. teklik şahsında '-ci, -si, -su', 1.çokluk şahsında '-si', 3. çokluk şahsında '-cu, -çik, -si'; emir 2. teklik şahıs çekiminde '-si'; ek fiilin 3. teklik şahıs çekiminde '-sig' şeklinde ve fiil çekimlerinin dışında isimlere de '-çi / -çu; -sı / -si; -sık / -sig; go ' şekilleriyle eklenebilmektedir. Bu makalede, öncelikle bulduğumuz örneklerin bir dökümünü yaptık. Ardından bu eklerin yapısı üzerinde durduk.Türkçedeki 'çI/çU; şu' pekiştirme edatı ile münasebetlerini tartıştık.

KERKÜKÎ ABDÜSETTÂR EFENDİ VE Mİ'RÂCİYYE'Sİ

İsmail YILDIRIM

Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Mi'râciyye, Abdüsettâr Efendi, İslâmî Türk Edebiyatı, Hz. Peygamber.

ÖZET

Türk İslâm edebiyatı geleneği çerçevesinde Hz. Peygamber'in doğumu, manevî yaşam tarzı, mucizâtı, şahsiyeti ve ölümü üzerine birçok eser kaleme alınmıştır. O'nun hayatı etrafında meydana getirilen eserler ya müstakil olarak kaleme alınmış ya da yazar meydana getirdiği eserinin bir bölümünü bazı nazım şekilleri altında, Hz. Peygamber'in mucizeleri veya vasıflarına ayırmıştır. Hicretten yaklaşık bir yıl önce, Recep ayının 27. gecesinde zuhûr eden Mi'râc hadisesi; Hz. Peygamber'in, ilahî sevk ile Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya ve nihayetinde Yüce Allah ile görüşüp, bazı ilahî emirleri almasından müteşekkildir. Bu hadise birçok yazar ve şair tarafından kaleme alınmış; zamanla "Mi'râciyye, Mi'râc-nâme" adı altında eserler meydana